

для першокласника

Панас Висікан
ПОДОРОЖ
НА ВОГНЯНУ
ЗЕМЛЮ

Панас Висікан

ПОДОРОЖ
НА ВОГНЯНУ
ЗЕМЛЮ

Оповідання

Видавництво дитячої літератури «Веселка»
Київ 1967

Кого весною не тягне у далекі краї? Вирішили помандрувати з рідного села і Федько з Ониськом. Курс вони взяли через Африку прямісінько на Вогняну Землю. І, можливо, таки досягли б хлопці своєї мети, якби не підвів їх рябий колгоспний кінь.

Малював В. Євдокименко

Послухайте, як мандрували ми з Ониськом до Вогняної Землі.

Було це ранньою весною. Зайшов якось він до мене в кімнату та й каже:

— Прощай, друже, завтра ти мене вже більше не побачиш!

— Як? — питаю. — А куди ж ти подінешся?

— Виїжджаю, — каже, — в далеку подорож. Хочеш, поїдемо разом, будеш моїм помічником у дорозі.

— А куди ж ти думаєш їхати? — запитав я в Ониська.

— Їду, брате, аж на Вогняну Землю!

— Та ти що, — кажу, — збожеволів? Там же згоріти можна!

Онисько засміявся:

— Не розумієш ти нічого, Федько. Це тільки назва така — Вогняна Земля. А там і люди живуть, і рослини є скільки хочеш.

— Не знаю, — кажу. — Може й так, але холодну землю не назвали б Вогняною.

— Чудний ти, — знов посміхнувся Онисько.

сько і витев ніс рукавом, — чого ти боїшся? Адже з географії у мене п'ять, і я весь світ знаю, як своїх п'ять пальців. Крім того, візьмемо карту і компас, а з ними уже зовсім нічого боятися. Нам тільки б до моря добратись, а там морем аж до Вогняної Землі! По дорозі заїдемо в Африку, погуляємо, подивимось на карликів із племені обонго, походимо по тропічних лісах, покупаємось в океані. А потім знов на пароплав...

— Далеко, — кажу, — все-таки їхати треба.

— Звичайно, — прошепотів Онисько, — нелегкий шлях ми собі обрали.

— Може й за рік не доїдемо, — кажу.

— Через п'ять років повернемось, — відповів Онисько. — Тоді мені буде сімнадцять років, а тобі п'ятнадцять. Будеш мене слухати, бо є такі місця, де можна загинути: або провалитись у землю, або ж у Бразилії може вкусити муха цеце, тоді помреш відразу, від одного укусу.

«Що ж робити?» — замислився я. Подивитись на тропічні ліси, на водоспади в горах, про які читав я в книжках, дуже хотілося, але, бува, вкусить муха або поцілить карлик з лука — тоді все. Додому вже не повернешся, і сорочка червона залишиться, та, що мама пошила на свято...

— Ну то як? — запитав сердито Онисько. — Згоден чи ні?

— А де ж ми пароплав візьмемо?

— От смішний... Нам тільки до моря дістатись, там заліземо в пароплав, заховемось кудись і поїдемо...

— Ну, згоден! — кажу.

Поговорили ми отак та й розійшлися, а на другий день вдосвіта Онисько постукав до мене у вікно.

Я швидко скочив з ліжка.

Мама з Тетянкою спали в іншій кімнаті.

«Треба було б попроситись, — подумав я, — бо, може, й не побачимось більше...» Я вже хотів було зайти до них у кімнату, але роздумав. Мама дізнається про подорож і не випустить мене з хати...

Взяв я свої речі, тихо відчинив вікно і вискочив надвір. Онисько стояв біля вікна з невеличкою торбинкою за плечима.

Вийшли ми на дорогу, повернули ліворуч і зійшли на міст. Надворі тихо-тихо. Внизу річка шумить, а вгорі небо — чисте і зоряне.

— Куди ми будемо йти? — питаю в Ониська. — Через ліс чи кругом, поза болотом?

— Тільки через ліс, — відповів Онисько. —

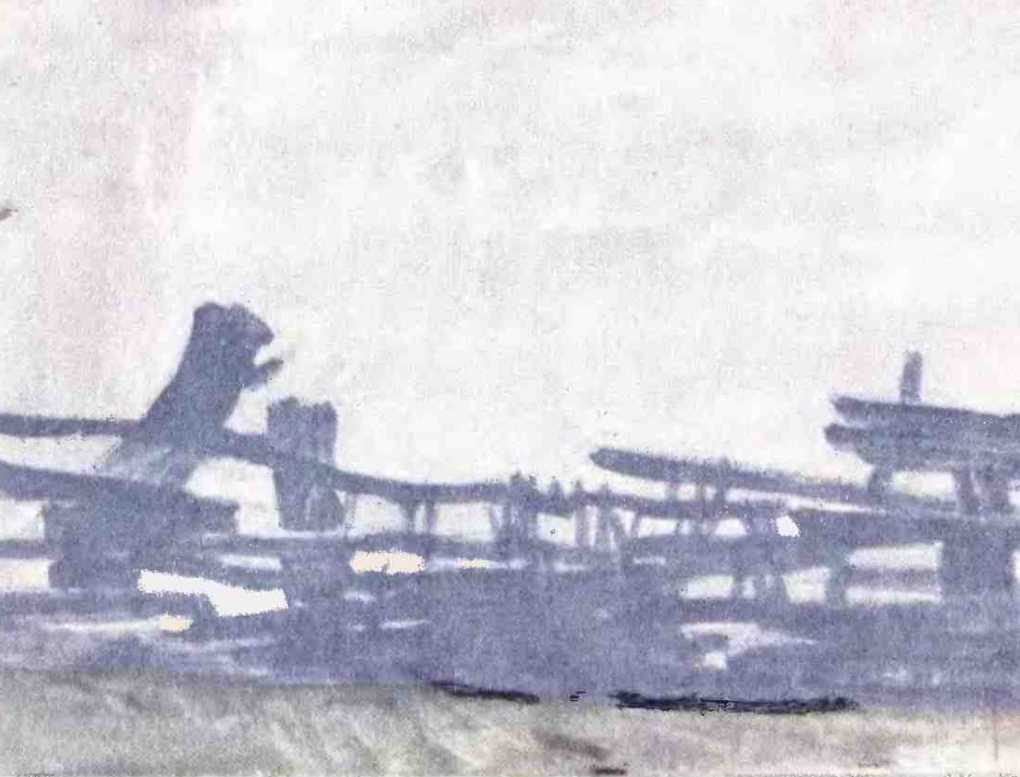
Перейдемо ліс, потім сядемо на якусь машину і доїдемо до порту, а там уже морем і морем до самого океану.

За розмовою незчулися, як підійшли до лісу.

Велетенські дуби й сосни злегенька шуміли, ніби про щось таємниче говорили між собою.

— Тобі не страшно? — питаю я в Ониська.

— Ні. А ти вже боїшся? — засміявся

він. — А як же ти в бразільських лісах почуватимеш себе — серед мавп і гієн?..

— Там, — кажу, — я не буду боятись. Це тут тільки мені трохи страшно стає.

— Тепер привикай, — шепнув Онисько, — можливо, ще й з левом африканським доведеться битися або з чорною пантерою... Пантера такий звір, що від нього ніде не сховаєшся — ні в воді, ні на дереві...

Незабаром почало розвиднятись; зачер-

воніли верховіття дубів і сосон, защебетали пташки в гущавині, — навкруги стало любо і радісно.

— Глянь, Ониську, — кажу, — барвінок послався, а сон який хороший! Давай нарвемо трохи для колекції.

Але Онисько відмовився.

— Для колекції, — каже, — ми назбираємо тропічної рослинності.

Сонечко підіймалося все вище. Ми йшли все далі вглиб лісу і опинилися біля озера.

Посідали ми на березі озера, відпочиваємо. Раптом щось зашаруділо в кущах. Затремтіла суха лепеха, і показалаось невеличка мордочка.

— Глянь, — шепнув мені Онисько, — лисичка! Мабуть, рибки прийшла половити. Ех, шкода, що рушниці немає!

Попила лисичка води і сховалася в кущах.

Ми посідали і пішли далі. Йшли цілий день, але лісу кінця й краю нема. Настав вечір.

— Може, — кажу, — ми вже потрапили в тропічний ліс?

Онисько зупинився, скинув торбинку, пошарив у ній рукою і дістав компас.

— Так, — прошепотів він здивовано. — Ми йдемо на схід, а треба йти на південь.

Потім Онисько виліз на високу сосну, поглянув на всі боки і крикнув мені, неначе з-під неба:

— Кінця не видно, а кругом ліс і ліс...

Пішли ми далі. Онисько замислився. На його лобі виступили краплинки поту, а губи міцно стулилися, немов у нього щось боліло всередині.

— Глянь, — кажу, — які хмари на небі, треба скоріше йти, щоб нас дощ не намочив!

— Чого ти дощу боїшся? — сердито мовив Онисько. — Нам тільки з лісу вибратись, а там на екваторі така спека, що за одну хвилину висохнеш.

Незабаром стало зовсім тихо. Ми наламали гілок, нарвали сухої трави, збудували невеликий курінь і залізли в нього.

Мені дуже хотілося спати, і я заснув. Приснилося мені, що ми з Ониськом лежимо на самому березі моря і дивимось у трубу на Вогняну Землю. Біля нас ростуть величезні баобаби, а в морі крокодили і акули плавають...

— Ти спиш? — чую раптом голос Ониська.

— Ні, — прокинувшись, кажу я, — не сплю, а так лежу.

Ліс несподівано зашумів, заляпотів дощ, почалася весняна гроза.

— Оце, — кажу Ониськові, — якщо не знесе нашого куреня, може й живі зостанемось... І чого було йти нам сюди, хай би їй біс, тій Вогняній Землі! Мені мама сорочку пошила на свято червону, я навіть і не надівав її ні разу; тепер, як повернемося через п'ять років, то вона вже й не налізе на мене.

— Дійсно, — сказав Онисько. — Що, як і справді не виберемось ми з цього лісу і житимем, як ті дикуни...

— Я й знав, що так буде, — кажу. — Тепер усі друзі наші вивчатся: Петя стане

комбайнером, Льоня — машиністом на поїзді, Тетянка наша — вчителькою, а ми — дикуни лісові...

— Так, це може бути, — погодився Онисько, — блукатимем отак, поки й борода повиростають до пояса.

Я тихенько заплакав. «І чого було йти? — думаю собі. — Оце б я гуляв з хлопцями в м'яча на вигоні. А так доводиться лежати серед дикого лісу в куренику».

Ранком буря вщухла, стало знову тихо...

— Давай знайдемо те озеро, біля якого ми лисичку бачили, — кажу я, — та будем йти додому, бо вже й торбинки наші порожні...

Але Онисько й слухати не хотів, говорив, що тільки вибратись із лісу, — то на морі блукати не доведеться: там за тисячі кілометрів усе видно.

— Ні, — кажу Ониськові, — я вже не хочу ні Африки, ні Вогняної Землі. Краще додому, так хоч залізу на піч та зігріюсь.

Раптом недалечко заіржали коні.

— О, чуєш, — кажу, — біжим мерщій, там хтось є.

Вибігли ми на широку галявину, бачимо: коні пасуться на молодій травичці. Один кінь рябий, невисокий, стоїть, махаючи головою.

— Цей схожий на зебру, — сказав Онисько.

Взяв його за гриву, погладив по лисині, потім розплутав путо і привів коня до мене. Підсадив мене і сам виліз на коня.

— Но-о! — крикнули ми разом на рябого, і поніс він нас поміж густих дерев.

Через годину ми виїхали з лісу.

— Земля! Земля! — закричав Онисько. — Ми приїхали з далекого плавання!

— Диви, — кажу, — привіз нас до самої стайні. Як це він дорогу так швидко знайшов без карти і без компаса?

...Так і не вдалося нам побачити Вогняну Землю, зате в школі нас усі тепер називають моряками далекого плавання.

